

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Antagen av kommunfullmäktige 2006-03-27, § 19 (Arbetsordningen ersätter den arbetsordning som kommunfullmäktige antog 1999 och senare ändrade/reviderade 2003.)

Reviderad av kommunfullmäktige 2012-04-10, § 32

Reviderad av kommunfullmäktige 2014-03-10, § 30 (svarstid för motioner)

Reviderad av kommunfullmäktige 2015-03-09, § 21

Reviderad av kommunfullmäktige 2017-03-13, § 43 (digitala utskick av handlingar)

Nedanstående arbetsordning bygger på kommunallagens bestämmelser. I den mån lagtexten är felciterad eller förändrats senare gäller självklart lagen. Lagens texter har sorterats ämnesvis och kompletterats med lokala bestämmelser.

1 ORGANISATION

1.1 Antal ledamöter och ersättare

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

”Fullmäktige bestämmer hur många ledamöter som fullmäktige ska ha. Fullmäktige har 39 ledamöter.

Antalet ska bestämmas till ett udda tal och till minst 21 i kommuner med 8 000 röstberättigade invånare eller därunder _ _ _”

KL 5:1

”Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter i fullmäktige ska ändras, ska beslutet tillämpas först när val av fullmäktige förrättas nästa gång i hela landet.

Beslutet ska fattas före utgången av februari månad valåret.

Länsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet.” KL 5:3

”För ledamöterna i fullmäktige ska det finnas ersättare.

Fullmäktige bestämmer hur många ersättarna ska vara. Antalet ska utgöra en viss andel, dock högst hälften av det antal platser som varje parti får i fullmäktige. Beslutet ska fattas före utgången av februari månad valåret. Länsstyrelsen ska genast underrättas om fullmäktiges beslut.

Föreskrifter om att utse ersättare finns i vallagen (2005:837). KL 5:4

1.2 Mandattid

Kommunallagens bestämmelser

”Ledamöterna och ersättarna i fullmäktige ska väljas för fyra år räknat från och med den 15 oktober valåret.

Om valprovsnämnden har beslutat om omval enligt 14 kap. 27 § vallagen (2005:837), ska dock mandattiden förlängas till dess omvalet har avslutats.” KL 5:5

Lokala bestämmelser

1.3 Extra val

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige får besluta om extra val till fullmäktige mellan ordinarie val.

Extra val ska hållas om minst två tredjedelar av de närvarande ledamöterna röstar för det.

Ett beslut om extra val får dock inte fattas förrän sex månader har förflutit från det nyvalda fullmäktiges första sammanträde.”

KL 5:5 a

”
— — —

Ett ärende om extra val ska dock alltid bordläggas första gången det tas upp till behandling.

— — —” KL 5:36

1.4 Proportionella val

Kommunallagens bestämmelser

”Under de förutsättningar som anges i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt ska följande val vara proportionella:

1. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
2. val av revisorer som avses i 9 kap. 1 och 2 §§,

Lokala bestämmelser

3. val av ledamöter och suppleanter i styrelsen för aktiebolag, ekonomiska föreningar eller stiftelser eller revisorer och revisors-suppleanter samt lekmanarevisorer som ska granska en sådan styrelses förvaltning och
4. val av ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen samt revisorer i kommunalförbund. __ _KL 5:46.

1.5 Uppdragets upphörande och fyllnadsväl

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige ska befria en förtroendevald från uppdraget när den förtroendevalde önskar avgå, om det inte finns särskilda skäl mot det.” KL 4:9

Om valet till fullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rättelse har skett genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan partierna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de förtroendevalda som har valts av fullmäktige två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats. Detsamma gäller om extra val till fullmäktige har hållits. __ _KL 4:7.

”Om en förtroendevald upphör att vara valbar, upphör också uppdraget genast. Fullmäktige får dock besluta att en förtroendevald som valts av fullmäktige får ha kvar sina uppdrag under återstoden av mandattiden.” KL 4:8

”Fullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som valts av fullmäktige, om den förtroendevalde

Lokala bestämmelser

Ledamot eller ersättare i kommunfullmäktige som önskar frånträda sitt uppdrag under innevarande mandatperiod ska lämna en skriftlig avsägelse till kansliet. Formellt befriar kommunfullmäktige från uppdraget och begär att länsstyrelsen ska genomföra ny sammanräkning.

Ordföranden skriver till Länsstyrelsen för ny sammanräkning om den förtroendevalde som upphört att vara valbar haft en plats i kommunfullmäktige.

Om ansvarsfrihet vägras ledamöter och ersättare i nämnd eller fullmäktigeberedning ska fullmäktige, i samband med behandlingen av revisionsberättelsen, ta ställning till om den



1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som har vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller däröver.
KL 4:10

Fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd

1. när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige, eller
2. vid förändringar i nämndorganisationen.

Förtroendeuppdragen upphör att gälla när val av nya ledamöter och ersättare har förrättats eller när en ny nämndorganisation träder i kraft.” KL 4:10 a

Om ledamot avgår under mandattiden, ska fyllnadsval förrättas.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val, inträder i stället en ersättare i enlighet med den ordning som har bestämts för ersätternas tjänstgöring.

Om fullmäktige har återkallat uppdragen för de förtroendevalda enligt 4 kap. 10 a § 1, ska val av nya ledamöter och ersättare förrättas.
KL 6:14.

1.6 Presidium

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande, som tillsammans utgör fullmäktiges presidium.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.” KL 5:6

reprimand som den vägrade ansvarsfriheten innebär är en tillräcklig åtgärd, eller om det inträffade även ska föranleda, att den förtroendevalde entledigas från sitt uppdrag.

Med stöd av KL 4:10 p 2 kan fullmäktige entlediga ledamot/ersättare i nämnd och fullmäktigeberedningar samt revisorer.

Lokala bestämmelser

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt två vice ordföranden (presidium). Presidievalen ska förrättas på det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

Presidiet väljs för fullmäktiges mandatperiod.

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Om flera av ledamöterna

har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Omedelbart efter presidievalet förrättas val av revisorer och revisorsersättare.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Om ordförande/vice ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får fullmäktige utse annan ledamot att vara ersättare för ordföranden.

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ordförande/vice ordförande för återstoden av tjänstgöringstiden.

1.7 Fullmäktigeberedningar

Kommunallagens bestämmelser

”För beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som ska avgöras av fullmäktige får fullmäktige inrätta fullmäktigeberedningar.

En fullmäktigeberednings sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. En sådan beredning får dock besluta att dess sammanträden ska vara offentliga, om fullmäktige har medgett det.” KL 3:7

Lokala bestämmelser

Valberedningen är en fast beredning till kommunfullmäktige.

Valberedningen består av minst tre ledamöter.

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden. Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium och valberedning. Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själva sina arbetsformer.

2 FULLMÄKTIGES UPPGIFTER

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller landstinget, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda,
7. årsredovisning och ansvarsfrihet,
8. folkomröstning i kommunen eller landstinget, och
9. extra val till fullmäktige.

Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i denna lag eller i andra författningar.” KL 3:9

3 DELEGERING

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige får uppdra åt en nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ärenden som anges i 9 § första stycket eller som enligt lag eller annan författning ska avgöras av fullmäktige får dock inte delegeras till nämnderna. _ _ _ ”KL 3:10

”I samband med att budgeten fastställs eller anslag annars beviljas får fullmäktige uppdra åt en nämnd att genomföra en viss verksamhet inom ramen för de riktlinjer eller andra generella beslut om verksamheten som full-

Lokala bestämmelser

Fullmäktiges delegation till styrelse och nämnder framgår av fastställda reglementen.

mäktige har fastställt, om inte något annat följer av lag.” KL 3:12

”Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.” KL 3:14

”Nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem med stöd av 10 § första stycket och 12 §.

Fullmäktige ska besluta om omfattningen av redovisningen och formerna för den.”
KL 3:15

Kommuner och landsting får efter beslut av fullmäktige lämna över vården av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.

Om det i lag eller förordning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd eller om den innefattar myndighetsutövning, får den dock inte överlämnas med stöd av denna bestämmelse. _ _ _ KL 3:16

Om en kommun eller ett landsting med stöd av 16 § lämnar över vården av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas,



5. utse minst en lekmannarevisor, och
6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.
KL 3:17

Innan vården av en kommunal angelägenhet lämnas över till ett delägt kommunalt bolag, ska fullmäktige se till att bolaget blir bundet av de villkor som avses i 17 § i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

I delägda kommunala bolag som inte omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), ska fullmäktige verka för att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap. tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. KL 3:18

Till lekmannarevisor i hel- eller delägda kommunala bolag ska fullmäktige utse någon av de revisorer som enligt 9 kap. 1 § valts för granskning av styrelsen och övriga nämnders verksamhet. KL 3:18 a

Bestämmelser om delegering till stiftelser och föreningar, privata utförare, kommunala entreprenader och kommunalförbund finns i KL 3:18 b-28

4 ÄRENDEBEREDNING

Kommunallagens bestämmelser

”Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, ska det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.” KL 5:26

”Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, ska en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.” KL 5:27

Lokala bestämmelser



”Styrelsen ska alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.”

KL 5:28

”Fullmäktige får förrätta val utan föregående beredning.

Ett ärende som avser avsägelse från ett uppdrag som förtroendevald behöver inte heller beredas.” KL 5:29

”De år då val av fullmäktige har förrättats i hela landet får nyvalda fullmäktige besluta om att ändra mandattiden för en nämnd eller att ändra antalet ledamöter eller ersättare i en nämnd utan föregående beredning.” KL 5:30

”Fullmäktige får besluta om extra val till fullmäktige utan föregående beredning.”

KL 5:30 a

”Fullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning. Fullmäktige ska dock inhämta förklaring över

1. anmärkning som framställts i revisionsberättelsen, och
2. revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks.

Revisorerna ska alltid ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan ytterligare beredning besluta att den förtroendevaldes uppdrag ska återkallas enligt 4 kap. 10 §.”

KL 5:31

”Ett brådskande ärende får avgöras trots att

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska remitteras.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden, i vilken ordning förklaringar över en anmärkning, som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen, ska inhämtas från den nämnd eller fullmäktigeberedning mot vilken anmärkningen har riktats.

ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.”

KL 5:32

”Fullmäktiges beslut enligt 25 § andra stycket får fattas utan föregående beredning.”

KL 5:32 a

”Fullmäktige får besluta att det som ett led i beredningen av ett ärende som fullmäktige ska handlägga ska inhämtas synpunkter från medlemmar i kommunen eller landstinget.

Detta kan ske genom folkomröstning, opinionsundersökning eller något liknande förfarande. Vid opinionsundersökning eller liknande förfarande får valnämnden i kommunen anlitas, om nämndens verksamhet i övrigt inte hindras av det.

Ska synpunkter inhämtas genom en omröstning får fullmäktige besluta att det, med tillämpning av 5 kap. vallagen (2005:837), ska framställas röstlängd och röstkort för omröstningen.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid folkomröstning finns i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar.

Kommunalförbund får inte anordna folkomröstning eller anlita valnämnden i kommun som är förbundsmedlem.” KL 5:34

”Har ett folkinitiativ väckts enligt 23 § andra stycket ska fullmäktige besluta att folkomröstning ska hållas, om

1. den fråga som initiativet avser är sådan att fullmäktige kan besluta om den, och
2. inte minst två tredjedelar av de närvarande ledamöterna röstar mot förslaget.

Vid sådan folkomröstning ska bestämmelserna i 34 § tredje och fjärde styckena tillämpas. KL 5:34 a

5 SAMMANTRÄDEN

5.1 Sammanträdestid och -plats

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden ska hållas.

Sammanträde ska hållas också om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.” KL 5:7

Lokala bestämmelser

Fullmäktige håller ordinarie sammanträde varje månad utom i juli. För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium om inte tidpunkten för sammanträdet beslutats i årsplanen för året.

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

Om det föreligger skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

Som grund gäller att sammanträde bryts vid midnatt. Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta

- att **förlänga tiden** för sammanträdet.
- **avbryta sammanträdet** och att hålla fort-

satt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver inte någon kungörelse utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

5.2 Kungörelse och kallelse

Kommunallagens bestämmelser

”Ordföranden utfärdar en kungörelse om varje sammanträde med fullmäktige.

Kungörelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas.” KL 5:8

”Kungörelsen ska anslås på kommunens eller landstingets anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Kungörelsen ska inom samma tid på ett lämpligt sätt också lämnas till varje ledamot och ersättare.” KL 5:9

Lokala bestämmelser

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för sammanträde. Minst en gång varje mandatperiod ska möte hållas i någon av kommunens bygdegårdar.

Ordföranden ansvarar för att kungörelse och kallelse utfärdas till sammanträdena. Kungörelse och kallelse ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträde.

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om ej annat följer av lag.

Kallelse ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare senast 7 kalenderdagar före sammanträdesdagen via digital försändelse. *Under resterande mandatperiod har förtroendevalda rätt att få kallelsen med handlingar i pappersform. I de fall kallelse med handlingar skickas med post, postas dessa samma dag som den digitala försändelsen skickas.*

Undantagsvis får kallelse ske med kortare varsel.

Ordföranden, i samråd med sekreteraren, bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

”Uppgift om tid och plats för ett sammanträde ska minst en vecka före sammanträdesdagen införas i den eller de ortstidningar som fullmäktige beslutar.

Om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär att uppgiften ska införas i en viss ortstidning, ska uppgiften införas i den tidningen.” KL 5:10

”Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 8-10 §§, ska kungörelsen med uppgift om ärendet anslås senast vardagen närmast före sammanträdesdagen.

Dessutom ska kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så, att den kan antas nå dem inom samma tid.” KL 5:11

5.3 Hur ärendena avgörs

Kommunallagens bestämmelser

”Ordföranden ska se till att bara sådana ärenden avgörs som har kungjorts enligt föreskrifterna i 8-11 §§.

Ett brådskande ärende får dock avgöras utan hinder av nämnda föreskrifter, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

Att brådskande ärenden i vissa fall får avgöras utan beredning framgår av 32 §.”
KL 5:40

”Ordföranden ska vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget innebär att ett nytt ärende väcks.

Ordföranden får vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget skulle leda till ett beslut som strider mot lag eller annan författning. Fullmäktige

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Fullmäktige bestämmer i början av varje mandatperiod i vilka tidningar kungörelse ska ske. Ordföranden, samråd med sekreteraren, beslutar i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas.

Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i tidningarna.

Lokala bestämmelser

Se vidare under 6. Sammanträde

får dock besluta att förslaget ändå ska läggas fram.” KL 5:45

5.4 Beslutsförhet

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Fullmäktige får dock bestämma att interpellationer och frågor får besvaras även om färre ledamöter är närvarande.” KL 5:18

”Om en ledamot enligt 20 § eller 9 kap. 4 § är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga ärendet, även om antalet deltagande på grund av jävet inte uppgår till det antal som föreskrivs i 18 §.” KL 5:19

5.5 Ärenden

Kommunallagens bestämmelser

”Ärenden i fullmäktige får väckas av

1. en nämnd,
2. en ledamot genom motion,
3. revisorerna, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,
4. en fullmäktigeberedning, om fullmäktige har föreskrivit det,
5. den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom landstinget, om fullmäktige har beslutat det (medborgarförslag), eller
6. styrelsen i ett sådant företag som avses i 3 kap. 16 a-18 b §§, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall.

Ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga får i fullmäktige också väckas av minst tio procent av de röstberättigade i kommun eller landstingsmedlemmarna enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar

Lokala bestämmelser

Lokala bestämmelser

Resultatet av en folkomröstning anordnad efter initiativ av kommunmedlemmarna är endast rådgivande. Fullmäktige är inte bundna av utgången av omröstningen.



(folkinitiativ). Initiativet ska vara skriftligt, ange den aktuella frågan samt innehålla initiativtagarnas egenhändiga namnteckningar, uppgifter om när namnteckningarna gjorts, namnförtydliganden, personnummer och uppgift om deras adresser.

Vid beräkningen av antalet initiativtagare ska endast de räknas med som har skrivit under initiativet under den sexmånadersperiod som föregått inlämnandet.” KL 5:23

”Fullmäktige ska besluta i ärenden som har väckts enligt 23 §.

Fullmäktige får dock överlåta till styrelsen eller en annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag, utom i de fall som anges i 3 kap. 9 §.”
KL 5:25

5.6 Medborgarförslag

Kommunallagens bestämmelser

”Ärenden i fullmäktige får väckas av

3. den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom landstinget, om fullmäktige har beslutat det (medborgarförslag),

___ . KL 5:23

”

Om fullmäktige med stöd av 23 § 5 har beslutat att medborgarförslag får väckas, ska arbetsordningen innehålla föreskrifter om hur sådana förslag ska handläggas. ___”
KL 5:64

Lokala bestämmelser

Kommunfullmäktige beslutade den 24 mars 2003, § 34, att alla som är bosatta i Kungsörs kommun har rätt att lämna in så kallat medborgarförslag till kommunfullmäktige i Kungsörs kommun.

Medborgarförslag ska skrivas enkelt. Det ska tydligt framgå vad förslaget gäller. Förslaget undertecknas med namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress. En bekräftelse på mottaget medborgarförslag och information om på vilket sammanträde förslaget kommer att tas upp, skickas till förslagsställaren.

Förslagen anmäls under punkten ”Medborgarförslag – ärendenamn”. Förslagsställaren ges möjlighet att framföra sitt förslag muntligt vid sammanträdet under maximalt tio minuter. Fullmäktiges ledamöter får också tillfälle att

”En motion eller medborgarförslag bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskrivna motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.” KL 5:33

5.7 Motioner

Kommunallagens bestämmelser

”Ledamöterna i fullmäktige får väcka motioner.

Att de också får ställa interpellationer och frågor framgår av 5 kap. 49-56 §§.” KL 4:16

ställa frågor med anledning av förslaget.

Förslaget får ej beröra kommunens myndighetsutövning mot enskild, inte beröra förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare, ej vara kränkande för enskild eller grupper av människor.

I de fall där det är uppenbart att kommunen inte är rätt forum för den aktuella frågan, om frågan inte kan hanteras inom ramen för medborgarförslag eller om förslaget är sådant att det ska hanteras inom kommunens samverkanssystem ska förslagsställaren hänvisas till rätt instans eller förslaget avvisas. I fall där vidarehänvisning eller avvisande sker ska kommunfullmäktige informeras om beslutet och skälet för detsamma.

Fullmäktige beslutar om medborgarförslagets fortsatta beredning.

Förslagsställaren får besked om ärendets vidare behandling då sammanträdesprotokollet är justerat.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Om medborgarförslag inte är färdigberett ska kommunstyrelsen redovisa var det befinner sig i processen, varför den inte är färdigberedd samt när det kan nå fullmäktige för beslut.

Lokala bestämmelser

En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En motion väcks genom att den ges in till kommunstyrelsens kansli, senast arbetsdagen

”En motion eller medborgarförslag bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskrivna motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.” KL 5:33

5.8 Interpellationer

Kommunallagens bestämmelser

”Interpellationer ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.” KL 5:49

före fullmäktiges sammanträde. Motionen ska finnas tillgänglig för ledamöterna vid sammanträdet.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Motioner i Kungsör ska få svar senast sex månader efter det att motionen lämnades in.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

Om motionen inte är färdigberedd ska kommunstyrelsen redovisa var motionen befinner sig i processen, varför den inte är färdigberedd samt när den kan nå fullmäktige för beslut.

Lokala bestämmelser

En interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

Den bör ges in till kommunstyrelsens kansli så tidigt att den kan skickas ut i kallelsen, dock senast fem arbetsdagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Ett svar på interpellationen ska vara skriftlig. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.

Den ledamot, som har ställt interpellationen ska erhålla svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas.

Övriga kommunfullmäktigeledamöter ska erhålla det skriftliga svaret vid sammanträdet början.

”Interpellationerna ska ha ett bestämt innehåll och vara försedda med motivering. De bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen eller landstinget.”
KL 5:50

”Fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interpellation får ställas.”
KL 5:51

”Interpellationer får ställas av ledamöterna och riktas till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning samt till de förtroendevalda i övrigt som fullmäktige bestämmer.

— — —

Ledamöter i fullmäktige i kommuner eller landsting som bildat en gemensam nämnd får ställa interpellationer om nämndens handläggning. Interpellationer ska riktas till nämndens ordförande.” KL 5:52

”Fullmäktige får besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation till en av fullmäktige utsedd ledamot i styrelsen för en sådan juridisk person som avses i 3 kap. 16 a-18 b eller till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen eller landstinget är medlem i.” KL 5:53

5.9 Frågor

Kommunallagens bestämmelser

”För att inhämta upplysningar får ledamöterna ställa frågor.

Vad som sägs i 49 och 51-53 §§ ska då tillämpas.” KL 5:54

Interpellationer får ställas till ordförande och vice ordförande i styrelse och nämnder samt till kommunens representanter i kommunalförbund och bolag.

Lokala bestämmelser

En fråga ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.

Den bör ges till kommunstyrelsens kansli senast tre arbetsdagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs om interpellationer gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt. En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket

den har ställts.

Frågor får ställas också till respektive partis gruppledare i kommunfullmäktige.

”En fråga ska ha ett bestämt innehåll.

Den får vara försedd med en kort inledande förklaring.” KL 5:55

”När en fråga besvaras, får bara den som ställer frågan och den som svarar delta i överläggningen.” KL 5:56

5.10 Allmänhetens frågestund

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Kommunfullmäktiges sammanträde inleds med allmänhetens frågestund. Finns det inga frågor börjar sammanträdet omedelbart. Frågestunden begränsas till 30 minuter.

Femton minuter före sammanträdet kan frågor föränmälas till presidiet genom att ett enkelt formulär fylls i där man talar om frågan och till vem man ställer den.

Endast kommuninnevånare får ställa frågor under allmänhetens frågestund.

Allmänhetens frågor till fullmäktiges politiker ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds, eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ämnen som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Frågestunden får inte utnyttjas av anställda i kommunen med synpunkter på arbetsrelaterade frågor eller av journalister i deras yrkesutövning.

5.11 Ersättarnas tjänstgöringsordning

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

”När ersättarna tjänstgör har de samma rättigheter som ledamöterna. _ _ _ ” KL 4:18

”Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta

(Bestämmelser om tjänstgöringsordning när man har flera valkretsar finns i KL 5:16.)

i ett sammanträde, ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.” KL 5:12

”Ersättarna ska tjänstgöra enligt den mellan dem bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen.

En ersättare som avbryter tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.” KL 5:13

”En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.”
KL 5:14

”En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.”
KL 5:15

”Fullmäktige ska meddela ytterligare föreskrifter om ersätternas tjänstgöring.”
KL 5:17

Ansvar för att se till att alla platser i fullmäktige är besatta ligger på partierna. Partierna ansvarar för att ha en fungerande rutin för att kalla in ersättare då en ledamot är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde.

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

5.12 Offentlighet och ordning vid sammanträdena

Kommunallagens bestämmelser

”Fullmäktiges sammanträden är offentliga.
Fullmäktige får dock besluta att överlägg-

Lokala bestämmelser

ningen i ett visst ärende ska hållas inom stängda dörrar. Ersättarna får närvara vid en sådan överläggning, även när de inte tjänstgör.” KL 5:38

”Ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans, om fullmäktige har beslutat det och det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde.” KL 5:38a

”Ordföranden leder fullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena.

Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte efter tillsägelse rättar sig.” KL 5:39

5.13 Rätt och skyldighet för utomstående att medverka

Kommunallagens bestämmelser

Fullmäktige får bestämma att också andra än ledamöter ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.” KL 5:21

I Kungsörs kommun har inget sådant beslut fattats.

Under överläggningarna bör fullmäktiges ledamöter sitta på sina platser och iaktta god sammanträdesetik.

Ordförande kan utvisa den som uppträder störande och ej rättar sig efter tillsägelse. Detta gäller även ledamot och ersättare. Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får denne upplösa sammanträdet.

Lokala bestämmelser

Ordföranden och vice ordförandena i en nämnd respektive utskott vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Kommunstyrelsens ordförande får delta i överläggningen i alla ärenden.

Ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunens revisorer får delta i överlägg-

”Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, revisorerna samt de anställda i kommunen eller landstinget är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess enligt lag.

Fullmäktige i en kommun eller ett landsting som bildat en gemensam nämnd har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordföranden och vice ordföranden i nämnden samt de anställda i de samverkande kommunerna och landstingen är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess enligt lag.” KL 5:22

6 BESLUTSFATTANDE

6.1 Upprop

Kommunallagens bestämmelser

6.2 Val av justeringsmän och beslut om justeringstid och -plats

ningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning.

Kommunchefen får delta i överläggningen i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om procedurfrågor och lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordföranden och vice ordföranden i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena, i vilken utsträckning, de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde, får yttra sig under överläggningarna.

Lokala bestämmelser

En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av sammanträdet låter sekreteraren förrätta upprop enligt uppropslistan, och kallar in de ersättare som står i tur att tjänstgöra enligt uppgjord inkallelseordning.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Kommunallagens bestämmelser

6.3 Överläggning och talarordning

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Sedan uppropet har förrättats väljer fullmäktige två ledamöter och två ersättare för dessa att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden och sekreteraren vid röstsammanräkningar.

Dessutom fastslås tid och plats för justering.

Lokala bestämmelser

Den som har yttranderätt vid sammanträde som vill yttra sig ska genom handuppräkningsuppmärksamma ordföranden på detta.

Ordföranden för talarlista.

Ordföranden delar ut ordet i den ordning i vilket ledamöterna anmält sig till talarlistan och blivit uppropade.

Den som tidigare haft ordet eller ”angripits” har rätt till replik. Replik begärs genom handuppräkningsuppmärksamma tecken. Replik begränsas till två minuters inlägg. Replik bryter talarordningen och görs omedelbart efter den talare, som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Anmäls flera repliker delar ordföranden ut dem i den ordning de noteras i talarlistan.

Varje ledamot har rätt till maximalt två repliker, därefter återgår ordföranden till talarordningen och ledamot som önskar ordet antecknas sist på denna.

I övrigt är huvudregeln att inlägg inte är tidsbegränsade. Vill ordföranden under enskilt ärende frångå detta ska fullmäktige ta ställning till detta innan överläggningen i ärendet inleds.

Talare i fullmäktige bör använda ett vårdat språk och undvika personangrepp.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordfö-

randen rättar sig, får ordföranden ta från ledamoten ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under dennes anförande.

Om ordföranden själv önskar vara aktiv i debatten i ett ärende ska ordföranden lämna ifrån sig ordförandeklubban till vice ordföranden. Efter det att överläggningen förklarats avslutad återtar ordföranden klubban inför beslutet.

6.4 Jäv

Kommunallagens bestämmelser

”En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

Föreskrifter om jäv i samband med revision finns i 9 kap. 4 §.

Föreskrifterna i 6 kap. 24 § andra-fjärde styckena om verkan av jäv ska tillämpas också på fullmäktige. Därvid ska vad som sägs om nämnd i stället gälla fullmäktige.”
KL 5:20

”Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller landstinget får inte delta i

1. val av revisor för granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten, eller
2. handläggningen av ärenden om ansvarsfrihet för verksamheten.

Detsamma gäller också make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller annan närstående till den redovisningsskyldige.”
KL 5:20 a

”Trots 20 a § får enskilda förtroendevalda mot vilka anmärkning kan riktas enligt 9 kap. 17 § andra stycket delta i fullmäktiges överläggningar, när revisionsberättelsen över den verksamhet som de har ansvaret

Lokala bestämmelser

för behandlas.

Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd får också delta i fullmäktiges överläggning när verksamhet inom den egna nämnden behandlas.

Vad som nu har sagts gäller även om de förtroendevalda inte är ledamöter i fullmäktige.” KL 5:20 b

”_ _ _ Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, ska självant ge det till känna.

Har det uppkommit en fråga om jäv mot någon och har någon annan inte trätt i hans ställe, ska nämnden snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om nämnden inte är beslutför utan honom och någon annan inte kan tillkallas utan olägligt uppskov.

Ett beslut i en jävsfråga får överklagas endast i samband med överklagande av det beslut varigenom nämnden avgör ärendet.”
KL 6:24

6.5 Turordning för handläggning av ärenden

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Fullmäktige behandlar ärenden i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Presidiet kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

6.6 Yrkanden

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

När en ledamot ställer ett yrkande bör framgå vilken typ av yrkande det är m.m.

- **bifall** till framskrivet förslag
- **återremiss** - innebär att ärendet återgår till beredande organ för ny beredning. Av yrkandet bör framgå till vem återremissen ska göras, vad som ska beredas ytterligare samt när ärendet bör tas upp igen
- **remiss** - innebär att ärendet remitteras till ett organ eller en person för yttrade/utlåtande. När yttrandet inkommit återkommer ärendet på dagordningen. Yrkande om remiss ska åtföljas av uppgift om till vem ärendet remitteras och vad man vill ha be-lyst.
- **bordläggning** - innebär att avgörandet i ett ärende uppskjutes till ett senare sammanträde. Något ytterligare beredning ska inte vidtas - ärendet vilar. Ett bordläggningsyrkande bör åtföljas av ett förslag om tidpunkt då frågan ska tas upp igen.
- **tillägg** - innebär att man tillstyrker framskrivet förslag men önskar ett tillägg till detta.
- **ändring** - innebär att man antingen tillstyrker framskrivet förslag men önskar ändra någon del i det, eller kommer med ett helt nytt förslag.
- **avslag** - innebär att man inte vill att något ställt förslag bifalls.
- **ajournering** - innebär att förhandlingarna uppskjuts kortare eller längre tid. I samband med yrkandet bör uppgift lämnas om hur lång tid ajourneringen ska vara.

Om ordföranden anser att det behövs, ska den ledamot, som har framställt ett yrkande, avfat-

6.7 Proposition och omröstning

Kommunallagens bestämmelser

”När överläggningen har avslutats, lägger ordföranden fram förslag till beslut.

Förslagen ska utformas så, att de kan besvaras med ja eller nej.

Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med klubbslag, om inte omröstning begärs.” KL 5:41

”Varje ledamot i fullmäktige eller i en nämnd har en röst.” KL 4:19

”Om omröstning begärs, ska den ske öppet utom i ärenden som avser val eller anställning av personal.” KL 5:42

ta det skriftligt.

Lokala bestämmelser

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medgiva det enhälligt.

Härefter redogör ordföranden för tänkt propositionsordning och befäster den genom klubbslag.

Acklamationsomröstning sker och ordföranden befäster sin uppfattning om vilket beslut som fattats med klubbslag om inte votering begärs.

Begärs votering redogör ordföranden för tänkt voteringsordning och befäster den genom klubbslag.

När omröstning genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppopslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genom-

föras omedelbart.

Vid slutna omröstning delar sekreteraren ut blanka eller förtryckta valsedlar.

Ordföranden klargör hur omröstningen ska gå till och vad ledamöterna ska skriva på röstsedeln. Vid personval anges t ex namn och partitillhörighet.

En valsedel som avlämnas vid en slutna omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, och vikt en gång. Justeringsmännen samlar upp röstsedlarna i den ordning sekreteraren läser upp de röstberättigade. Sekreteraren läser upp avgivna röster en i taget. Justeringsmännen kontrollerar röstsedlarna.

En valsedel är ogiltig om den upptar

1. namnet på någon som inte är valbar,
2. flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
3. ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionella valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

”Om inte något annat är föreskrivet, bestäms utgången genom enkel majoritet.”
KL 5:43

”Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

I ärenden som avser val eller anställning av personal fattas beslutet dock genom lottning.” KL 5:44

”En ledamot i fullmäktige eller i en nämnd har rätt att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut.

Ordföranden är dock alltid skyldig att rösta, när det behövs för att ärendet ska kunna avgöras.” KL 4:20

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

6.8 Bordläggning och återremiss

Kommunallagens bestämmelser

”Ett ärende ska bordläggas eller återremitteras, om det begärs av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. Enkel majoritet krävs dock om ärendet tidigare bordlagts eller återremitterats på begäran av en minoritet.

För bordläggning eller återremiss i fråga om val krävs enkel majoritet. Ett ärende om extra val ska dock alltid bordläggas första gången det tas upp till behandling.

Motiveringen till ett beslut om återremiss ska bestämmas av de ledamöter som begärt återremittering.

Vid flera motiveringar får ordföranden pröva vilken motivering som biträds av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna.”
KL 5:36

”Ett bordlagt ärende ska behandlas på fullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat.” KL 5:37

6.9 Protokoll

Kommunallagens bestämmelser

”Vid sammanträdena ska protokoll föras på ordförandens ansvar.” KL 5:57

”Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort och vilka ärenden som fullmäktige har handlagt.”
KL 5:58

”Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har

utfallit,

4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i beslutet och hur de har röstat vid öppna omröstningar, samt
6. vilka reservationer som har anmälts mot beslutet.” KL 5: 59

”I protokollet ska anges vilka interpellationer och frågor som har ställts och vilka interpellationer och frågor som har besvarats.”
KL 5:60

6.10 Reservation

Kommunallagens bestämmelser

”En förtroendevald som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet.

Reservationen ska anmälas innan sammanträdet avslutas.” KL 4:22

Lokala bestämmelser

Om ledamot avstått från att delta i omröstning eller beslut kan han/hon inte reservera sig i ärendet.

Har ledamoten deltagit i förberedande omröstning men avstått från att rösta i huvudvotering kan han/hon dock reservera sig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt.

Skriftlig reservation ska lämnas på arkivpapper till sekreteraren eller annan anställd vid sekretariatet före justeringstidpunkten.

6.11 Särskilt yttrande

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Om en ledamot anmält en önskan att föra ett särskilt yttrande till protokollet med motivering av sitt ställningstagande i enskilt ärende ska detta lämnas till fullmäktiges sekreterare eller annan anställd vid sekretariatet före utsatt justeringspunkt.

Särskilt yttrande kan bl.a. lämnas för att motivera varför man avstått från att delta i avgörandet av ärendet.

6.12 Justering av protokoll

Kommunallagens bestämmelser

”Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som fullmäktige har bestämt.” KL 5:61

”Senast andra dagen efter det att protokollet har justerats ska justeringen tillkännages på anslagstavlan. Av tillkännagivandet ska framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort från anslagstavlan före utgången av den tid som gäller för överklagande enligt 10 kap. 6 § första stycket.

Bevis om anslagsdagen ska tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt. _ _ _ ”
KL 5:62

6.13 Expediering m.m.

Kommunallagens bestämmelser

Lokala bestämmelser

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Justerarna bekräftar justeringen genom att sätta sin namnteckning på protokollets första sida samt sin signatur på protokollets övriga sidor. Sekreteraren skriver endast sin namnteckning på protokollets första sida.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafens lydelse ska då kunna presenteras muntligt innan sammanträdet avslutas. Skriftlig justering ska göras i direkt anslutning till mötets slut eller senast dagen därefter.

Omedelbart justerade paragrafer anslås på kommunens anslagstavla med eget anslag.

Lokala bestämmelser

Utdrag ur protokollet ska skickas till de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasierar fullmäktiges skrivelser och



andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.